

การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค

Development of a Social Skill Test for the 9th Grade Students in the Schools under Ubon Ratchatani Primary Educational Service Area by Using Polytomous Item Response Theory

จิตต์สุตา สามารถ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม และปาริชาติ รัตนราช
Chitsuda Samart, Narongrith Intanam and Parichat Rattananaraj

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Department of Educational Research and Evaluation, Faculty of Education
Ubon Ratchathani Rajabhat University

Email: Chitsuda.sg62@ubru.ac.th

Received: September 24, 2021; Revised: January 31, 2022; Accepted: February 1, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบวัดทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค 2) วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 600 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบวัดตามทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่ ได้แก่ ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (CFA) ค่าพารามิเตอร์ความชันร่วม (α) และ ค่าพารามิเตอร์ Threshold (β) ของแต่ละรายการคำตอบ

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบวัดทักษะทางสังคม มีคุณลักษณะ 4 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ย่อย
2. คุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมมีค่าความเที่ยงตรงทั้งฉบับ .90 มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ ตามวิธีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CTT) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 การตรวจสอบความเป็นเอกมิติ ซึ่งเป็นเงื่อนไขในการใช้สถิติตามทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่ (IRT) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 162.22 ($\chi^2 / df = 1.18$), ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 137 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ .06, ค่าดัชนีระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.99, ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมเชิงเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.992, TLI เท่ากับ 0.988 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.027 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.18 วิเคราะห์โดยใช้ Graded-Response Model พิจารณาพารามิเตอร์ threshold ของแต่ละรายการคำตอบ (β) พบว่า β_1 มีค่าอยู่ระหว่าง -3.85 ถึง -1.74 ส่วน β_2 มีค่าอยู่ระหว่าง -2.89 ถึง -.95 และ β_3 มีค่าอยู่ระหว่าง -1.60 ถึง -0.14 โดยข้อคำถามทุกข้อมีค่า $\beta_1 < \beta_2 < \beta_3$ ค่าพารามิเตอร์ความชันร่วม (α) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.58 ถึง 2.35

คำสำคัญ: ทักษะสังคม วัยรุ่นตอนกลาง ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่

Abstract

The objectives of the research were to 1) create a social skill test for the 9th grade students by using Polytomous Item Response Theory and 2) analyze quality of the social skill test for the 9th grade students. The samples were 600 students studying in the 9th grade in the schools under Ubon Ratchatani Primary Educational Service Area in the academic year of 2021. They were randomized by stratified random sampling. The statistics used to analyze the quality of the social skill test based on Classical Test Theory (CTT) were the validity, the reliability, and the discrimination. The statistics used to analyze the social skill test based on Item Response Theory (IRT) were Confirmatory Factor Analysis (CFA), common item slope parameter (α), and Threshold Parameter (β) for each item of the answers.

The research findings were as follows.

1. The social skill test consisted of 4 aspects and 20 sub-indicators.

2. The quality of the social skill test had the validity of the whole test at .90, the reliability of the whole test based on CTT by using Alpha coefficient at .90 with the statistical significance at the level of .05. According to the examination of the unidimensionality that was the condition on the use of IRT analyzed by CFA, the measurement model was consistent with the empirical data. The chi-square value (β_2) was 162.22 ($\beta_2/df = 1.18$), degrees of freedom (df) at 137, statistical significance (p-value) at 0.06, the level of conformity index (GFI) at .99, the comparative fitness index (CFI) at .99 and the parameter estimation error (RMSEA) at .18. When the analysis was conducted by using the Graded-Response Model to investigate the threshold of each item (β), the findings showed that the value of β_1 was from -3.85 to -1.74, β_2 was from -2.89 to -0.95, and β_3 was from -1.60 to 0.14, with all questions $\beta_1 < \beta_2 < \beta_3$. The common slope parameter (α) ranged from 0.58 to 2.35.

Keywords: Social Skills, Middle Adolescence, A Modern Test Theory

บทนำ

แนวทางของประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2559) อยู่ในห้วงเวลาของของสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น จากแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของโลกทำให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ทักษะคิด ความเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประเทศไทยจึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่เร่งพัฒนาทางด้านสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพให้มากขึ้น ส่งผลต่อเนื่องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2553) มาตรา 22 ถึง 30 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่เน้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับ ทักษะสังคม ได้แก่ ข้อ 1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก และข้อ 5. มีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งในส่วนของการศึกษาต่อ ในปัจจุบันได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสในการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนทางด้านทักษะ โดยมุ่งพัฒนานคนให้มีความสุข ทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ

และความรับผิดชอบต่อสังคม แนวคิดการพัฒนาทักษะสังคมในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่หลักสูตรแกนกลางฉบับปรับปรุง พ.ศ.2551 ได้กำหนดทักษะที่นักเรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น จัดการกับชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ทำให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในเรื่อง ทักษะสังคม ในภาพรวมของประเทศ จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนา ทักษะสังคม แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ทักษะทางสังคม นั้นเกิดจากบุคคลแต่ละวัยจะต้องเรียนรู้และพบเจอสิ่งใหม่ ๆ เป็นประสบการณ์ส่วนตัว จึงทำให้เกิดผลต่อการพัฒนาการทางด้านสังคม (จารุวรรณ เจนจบ, 2557) ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เกี่ยวกับทักษะทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีจิตสังคม ของ Erikson ทฤษฎีปัญญาทางสังคมของ Albert Bandura (Social cognitive theory) (Bandura, 1986) ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม Havighurst แนวคิด และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากกรมสุขภาพจิต (2540) รวมทั้งนักวิชาการได้ให้นิยาม และองค์ประกอบของทักษะสังคม สามารถสังเคราะห์คุณลักษณะของทักษะสังคม พบว่า คุณลักษณะของทักษะทางสังคม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักตนเอง 2) การหลีกเลี่ยงและแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม 3) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคม

ช่วงวัยที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษานั้นคือช่วงวัยรุ่นตอนกลาง อายุระหว่าง 14-17 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการอิสระ ดังที่จารุวรรณ เจนจบ (2557) ได้กล่าวว่า เป็นช่วงเวลาคาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตของร่างกายสูงสุด และมีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้น เช่นเดียวกับ เพ็ญพิไล ฤทธาณานนท์ (2549) กล่าวว่า เป็นวัยที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย มีความเชื่อมั่น ความต้องการตลอดจนความปรารถนาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรุนแรง ปราศจากความยั้งคิด ชอบทำอะไรตามใจชอบ หรือความนึกคิดของตน ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือในกลุ่มเพื่อน โดยพยายามทำอะไร คล้าย ๆ กัน เลียนแบบตามกัน เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ถ้าสามารถดำเนินชีวิต ในช่วงเวลานี้ผ่านไปอย่างราบรื่นจะก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ด้วยดี ขณะที่ Erikson (1964) ได้แสดงทัศนะว่าช่วงวัยนี้เป็นช่วงวิกฤตในการหาเอกลักษณ์แห่งตน ทำให้มนุษย์มีความสับสนทางจิตใจมากที่สุดยิ่งกว่าวัยอื่น ช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้นักเรียนกำลังเรียนรู้ และทดลองบทบาทต่าง ๆ ในสังคม ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนเป็นรากฐานของความสนใจ ความมุ่งมั่นในชีวิต อาชีพ ลักษณะของคู่ครอง ฯลฯ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากอยู่ในช่วงวัยอายุ 14-17 ปี เป็นช่วงอายุวัยรุ่น (จารุวรรณ เจนจบ, 2557) ที่มีความเปลี่ยนแปลงในการเข้าสังคมตามที่กล่าวมา อีกทั้งยังเป็นช่วงในการเริ่มต้นหาตัวเองในการศึกษาต่อ ฉะนั้นในช่วงวัยนี้ของนักเรียนควรส่งเสริมให้เกิดทักษะสังคม เพื่อให้เติบโตเข้าสู่ผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน และอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพได้

จากความสำคัญของทักษะสังคม ในภาพรวมตามที่ได้อ้างมานั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา ไม่ได้เน้นการประเมินด้านทักษะทางสังคมเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัดที่เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพตามเกณฑ์ เพื่อใช้ในการประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียน และสามารถนำผลจากการวัดไปพัฒนาทักษะทางสังคม เนื่องจากถ้านักเรียนมีทักษะทางสังคมที่ดีจะเป็นพื้นฐานในการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและบุคลิกภาพที่ดี และจะช่วยให้นักเรียนหาแนวทางการดำเนินชีวิตโดยสามารถเลือกวิชาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง มีครอบครัวที่ดี ช่วยกันดูแลสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อตนเองและส่วนรวมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค
2. เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยกำหนดกรอบแนวคิดและได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคม กำหนดวัตถุประสงค์การสร้างแบบวัด ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดนิยามปฏิบัติการเขียนข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ทักษะทางสังคม ตามตารางคุณลักษณะที่กำหนดไว้ โดยทุกข้อคำถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์ค่า CVI (Content Validity Index) จากนั้นนำไปทดสอบครั้งที่ 1 (Try out) กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 100 คน และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม ในด้านค่าความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และ ค่าอำนาจจำแนก

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาแบบวัดทักษะสังคม โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค นำข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือกไปใช้กับตัวอย่างจำนวน 600 คน แล้วตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นความเป็นเอกมิติ (Unidimension) ด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง และหาคุณภาพของแบบวัดโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค วิเคราะห์ด้วยโมเดล Graded Response Theory

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 6,386 คน

ตัวอย่าง คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้จำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้กำหนดสัดส่วนในแต่ละกลุ่ม จำนวน 600 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบวัดทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค ได้แก่ แบบทดสอบชนิดสถานการณ์ 4 ตัวเลือก ตามคุณลักษณะของแบบวัดประกอบด้วย 4 คุณลักษณะย่อย 20 ตัวชี้วัด มีค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (CVI) ระหว่าง 0.8–1.00 ค่าอำนาจจำแนกหาได้จากค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) มีค่าระหว่าง 0.40 ถึง 0.76 จำนวน 20 ข้อ นั่นคือสามารถจำแนกได้ปานกลางถึงจำแนกได้ในระดับสูงมาก ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะสังคมทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 20 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือแบบวัดทักษะทางสังคม

ผลการวิเคราะห์หาความสอดคล้อง (CVI) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการกับข้อคำถาม ผลการตรวจสอบพบว่า เมื่อนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้อง คัดเลือกข้อที่มีค่า CVI เท่ากับ 0.80–1.00 ได้

การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) ทั้งฉบับผู้วิจัยนำแบบวัดที่ปรับแก้และคัดเลือกข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้กับกลุ่มทดลอง (Try-out) จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อหาได้จากค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม มีค่าระหว่าง 0.40 ถึง 0.76 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.90

2. การวิเคราะห์ผลการพัฒนาแบบวัดทักษะสังคม โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของ IRT ด้วยการตรวจสอบความเป็นเอกมิติ (Unidimension) โดยการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง ผลจากการตรวจสอบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 น้ำหนักองค์ประกอบค่าความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดทักษะทางสังคม

ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน	SE	R ²
i1	1.000	0.325	0.040	0.106
i2	1.284	0.425	0.037	0.180
i3	0.884	0.301	0.041	0.090
i4	1.193	0.613	0.030	0.376
i5	1.127	0.409	0.038	0.167
i6	1.091	0.660	0.028	0.435
i7	1.206	0.592	0.030	0.351
i8	0.999	0.603	0.030	0.364
i9	1.217	0.435	0.037	0.190
i10	1.102	0.430	0.037	0.185
i11	1.013	0.463	0.036	0.214
i12	1.330	0.481	0.035	0.231
i13	1.257	0.463	0.036	0.215
i14	1.358	0.555	0.033	0.308
i15	1.467	0.608	0.029	0.369
i16	1.420	0.579	0.031	0.335
i17	1.434	0.489	0.035	0.239
i18	1.156	0.515	0.035	0.266
i19	1.291	0.552	0.033	0.305
i20	1.356	0.650	0.028	0.423
$\chi^2 = 162.223$ ค่า df = 137 ค่า p = .069 ค่า $\chi^2/df = 1.18$ ค่า CFI = .992 ค่า TLI = .988 ค่า SRMR = .027 และค่า RMSEA = .018				

จากผลการตรวจสอบความเป็นเอกมิติ (Unidimension) ด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบของทักษะสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

ค่า $\chi^2 = 162.223$, $df = 137$, $P\text{-value} = 0.069$, $CFI = .992$, $TLI = 0.988$, $RMSEA = 0.018$ และค่า $\chi^2/df = 1.18$ แสดงว่า โมเดลมีความเป็นเอกมิติ (Unidimension) ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี

วิเคราะห์คุณภาพรายข้อโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค (Graded Response Model) เพื่อตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (a) และ ค่าความยาก (b) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อคำถามที่ใช้วัดทักษะทางสังคม โดยใช้ Graded-Response Model (GRM)

ข้อคำถามที่	ค่าพารามิเตอร์			
	α_i (SE)	β_1 (SE)	β_2 (SE)	β_3 (SE)
1	0.92 (0.12)	-2.48 (0.29)	-2.09 (0.24)	-1.10 (0.15)
2	1.34 (0.15)	-2.06 (0.19)	-1.45 (0.13)	-1.22 (0.12)
3	2.05 (0.24)	-2.71 (0.22)	-1.89 (0.13)	-1.54 (0.11)
4	1.40 (0.15)	-3.48 (0.35)	-2.07 (0.18)	-1.06 (0.10)
5	2.28 (0.28)	-2.87 (0.24)	-2.08 (0.14)	-1.60 (0.11)
6	1.08 (0.13)	-3.85 (0.43)	-2.89 (0.30)	-0.80 (0.11)
7	1.10 (0.13)	-3.00 (0.31)	-2.05 (0.21)	-1.11 (0.13)
8	1.26 (0.14)	-2.71 (0.26)	-2.03 (0.19)	-1.16 (0.12)
9	1.19 (0.13)	-3.29 (0.32)	-1.15 (0.12)	-0.61 (0.09)
10	1.14 (0.12)	-3.10 (0.30)	-1.30 (0.13)	-0.14 (0.09)
11	1.50 (0.16)	-2.46 (0.21)	-1.96 (0.16)	-1.02 (0.10)
12	1.87 (0.18)	-2.10 (0.15)	-1.82 (0.13)	-0.87 (0.08)
13	1.55 (0.15)	-2.20 (0.17)	-1.17 (0.10)	-0.71 (0.08)
14	1.73 (0.19)	-2.68 (0.22)	-1.76 (0.13)	-1.27 (0.10)
15	1.36 (0.14)	-2.75 (0.24)	-2.13 (0.18)	-0.49 (0.08)
16	2.35 (0.25)	-2.41 (0.17)	-1.79 (0.11)	-1.19 (0.08)
17	0.82 (0.11)	-3.38 (0.41)	-2.82 (0.34)	-0.42 (0.12)
18	0.58 (0.10)	-1.74 (0.30)	-0.95 (0.20)	-0.40 (0.16)
19	1.61 (0.18)	-3.20 (0.30)	-1.92 (0.16)	-1.42 (0.12)
20	1.74 (0.17)	-2.41 (0.18)	-1.83 (0.13)	-0.75 (0.08)

จากตารางที่ 2 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อคำถามที่ใช้วัดทักษะทางสังคม โดยใช้ Graded-Response Model (GRM) โดย α หมายถึง ค่าพารามิเตอร์ความชันร่วมของข้อคำถาม β หมายถึง ค่าพารามิเตอร์ Threshold ของรายการคำตอบ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทางสังคมที่วิเคราะห์ด้วย Graded-Response Model=0.80

เมื่อพิจารณาค่าพารามิเตอร์ threshold ของแต่ละรายการคำตอบ (β_i) พบว่า β_1 มีค่าอยู่ระหว่าง -3.85 ถึง -1.74 ส่วน β_2 มีค่าอยู่ระหว่าง -2.89 ถึง -0.95 และ β_3 มี ค่าอยู่ระหว่าง -1.60 ถึง -0.14 โดยข้อคำถามทุกข้อมีค่า $\beta_1 < \beta_2 < \beta_3$ สามารถบอกได้ว่าผู้ที่มี คุณลักษณะ θ สูง มีโอกาสเลือกตอบรายการคำตอบระดับ 4

มากกว่า รายการคำตอบระดับ 1, 2 และ 3

ค่าพารามิเตอร์ความชันร่วม (α_1) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.58 ถึง 2.35 โดยในทางปฏิบัตินิยมใช้ค่าพารามิเตอร์ความชันร่วมอยู่ระหว่าง +0.50 ถึง +2.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) โดยข้อคำถามที่มีค่าพารามิเตอร์ความชันร่วมสูงสุด คือ ข้อ 16 มีค่าเท่ากับ 2.35 และข้อคำถามที่มีค่าพารามิเตอร์ความชันร่วมต่ำที่สุดคือ ข้อ 18 มีค่าเท่ากับ 0.58 กล่าวได้ว่าข้อคำถามที่มีค่าพารามิเตอร์ความชันร่วมสูงกว่าข้ออื่น จะมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าข้ออื่น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแบบวัดทักษะสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สร้างโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เขียนข้อคำถามจากแนวทางการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์นิยามตามองค์ประกอบคุณลักษณะที่ต้องการวัด รูปแบบข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ จัดทำตารางแสดงคุณลักษณะของแบบวัด (Test Blueprint) การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคม เป็นแบบวัดแบบสถานการณ์ โครงสร้างนิยามปฏิบัติการของคุณลักษณะทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้าน โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองให้ครอบคลุมพฤติกรรมบ่งชี้ในด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 3 ตารางคุณลักษณะของแบบวัดตามองค์ประกอบทักษะทางสังคม

คุณลักษณะ	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การรู้จักตนเอง	การรู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักยอมรับ เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในตนเอง	1) บอกจุดเด่น และจุดด้อยของตนเองได้ 2) บอกความสามารถของตนเองได้ 3) มีความยินดีเมื่อตนเองหรือผู้อื่นประสบความสำเร็จ 4) บอกเป้าหมายที่ตนเองต้องทำได้ 5) สามารถบรรลุเป้าหมายของตนเองได้
2. การหลีกเลี่ยงและแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	ความรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคลอื่น รู้สาเหตุ วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด ที่ผ่อนคลาย หลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อเกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี การจัดการความขัดแย้งและการเจรจาต่อรองในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	1) แยกแยะข้อมูลข่าวสารต่างๆที่อยู่รอบตัวได้ 2) วิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักเหตุผล 3) บอกสาเหตุของปัญหาได้พร้อมกับหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหา 4) มีแนวทางหรือทางเลือกในการแก้ไขปัญหา 5) ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆได้

ตารางที่ 3 ตารางคุณลักษณะของแบบวัดตามองค์ประกอบทักษะทางสังคม (ต่อ)

คุณลักษณะ	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
3. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	การสื่อสารทั้งภาษาพูด ภาษากาย การฟังและสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความรู้สึก ให้ข้อมูลย้อนกลับ (ไม่ใช่ทางลบ) และรับรู้ข้อมูลย้อนกลับ เข้าใจมุมมอง อารมณ์ ยอมรับความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น วางตัวเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดี	1) สามารถสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาพูดได้อย่างถูกต้องตามระดับ 2) รับฟังและให้คำแนะนำผู้อื่นได้ 3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น 4) ชอบเข้าสังคม พบปะกับบุคคลอื่น 5) วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ
4. ความรับผิดชอบต่อสังคม	มีความรับผิดชอบ ยอมรับผลที่เกิดจากการตัดสินใจและการทำกิจกรรมที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย และสอดคล้องกับหลักปฏิบัติสากล	1) รับผิดชอบหน้าที่และตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง 2) ยอมรับผลที่ตามมาจากการตัดสินใจของตน 3) ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม 4) มีคุณธรรม จริยธรรม 5) ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการสังเคราะห์คุณลักษณะและตัวชี้วัดทักษะทางสังคม ผู้วิจัยจึงได้เขียนข้อคำถาม แบบวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบ 4 ตัวเลือก ใช้วิธีการให้คะแนนแบบพหุวิภาค (ค่าคะแนน 1-4) (Polytomous) โดยนำเกณฑ์บุริก มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าคะแนนทุกตัวเลือกตั้งแต่ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย จำนวน 20 ข้อ ดังตัวอย่างข้อสอบต่อไปนี้

นักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งใหม่ ในวันปฐมมนิเทศนักเรียนใหม่ เหตุการณ์ใดจะเกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุด

- ก. นั่งอยู่เฉย ๆ คนเดียว (2)
- ข. ไม่ไปร่วมงานปฐมมนิเทศ (1)
- ค. ทำความรู้จักพูดคุยกับเพื่อนใหม่ (4)
- ง. คู่กับเพื่อนที่มาจากโรงเรียนเดียวกัน (3)

2. ผลการหาคุณภาพและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคม

2.1 หาคุณภาพโดยทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CCT)

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะทางสังคมตามคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 0.40 ถึง 0.76

2.2 หาคุณภาพโดยทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่ (IRT) โดยใช้โมเดล Graded Response Theory

1) ผลการตรวจสอบความเป็นเอกมิติ (Unidimension) ด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง พบว่า $\chi^2 = 162.223$ ค่า $df = 137$ ค่า $p = .069$ ค่า $\chi^2/df = 1.18$ ค่า CFI = .992 ค่า TLI = .988 ค่า SRMR = .027 และค่า RMSEA = .018 แสดงว่า โมเดลมีความเป็นเอกมิติ

2) อำนาจจำแนก (a) พิจารณาได้จาก α ค่าพารามิเตอร์ความชันร่วมของข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.58 ถึง 2.35

3) ค่าความยาก (b) พิจารณาค่าพารามิเตอร์ threshold ของแต่ละรายการคำตอบ (β) พบว่า β_1 มีค่าอยู่ระหว่าง -3.85 ถึง -1.74 ส่วน β_2 มีค่าอยู่ระหว่าง -2.89 ถึง -0.95 และ β_3 มีค่าอยู่ระหว่าง -1.60 ถึง -0.14

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการดำเนินการ ดังนี้

1. จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนารอบแนวคิดของแบบวัดทักษะทางสังคม พบว่ามีคุณลักษณะดังนี้ ดังนี้ 1) การรู้จักตนเอง 2) การหลีกเลี่ยงและแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม 3) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคม กรอบแนวคิดที่ได้พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องและครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีจิตสังคมของ Erikson (1968) ได้กล่าวถึงทักษะสังคมว่า ประกอบไปด้วย 1) การรู้จักตนเอง 2) ประสบการณ์ทางสังคม 3) การปรับตัวในสังคม เช่นเดียวกับ ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม ของ Havighurst ที่มีงานประจำวัยที่เกี่ยวข้องกับสังคม ประกอบด้วย 1) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2) การแสดงบทบาททางสังคม และ 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม ในส่วนของนักวิชาการและหน่วยงานในประเทศได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ดังนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้กำหนดทักษะทางสังคมที่ผู้เรียนพึงได้รับการพัฒนา คือ การสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อพิไล ฤทธาคนานท์ (2549) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบของทักษะทางสังคมประกอบด้วย การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม การสังเกตตัวแบบที่ดี การแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เช่นเดียวกับ เชาวลิศ ศรีคำ (2554) ที่ได้สร้างแบบวัดสมรรถนะทางสังคมในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ข้อคำถามเชิงสถานการณ์ จำนวน 61 ข้อ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวกับทักษะสังคมได้แก่ การแสดงออกทางสังคม 10 ข้อ และ การควบคุมทางสังคม 10 ข้อ เป็นหลักฐานที่แสดงได้ว่าองค์ประกอบทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความสอดคล้องเหมาะสมกับทักษะทางสังคมที่ได้รับนิยามโดยทฤษฎีและนักวิชาการหลายท่าน โดยข้อคำถามสร้างให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ มีความชัดเจนสะดวกในการให้คะแนน และสามารถวัดพฤติกรรมที่มีความเจาะจง แต่มีข้อจำกัดด้านการเดาคำตอบเนื่องจากมีตัวเลือกแบบวัดเชิงสถานการณ์มีลักษณะเหมือนสถานการณ์จริงรวมทั้ง สารสนเทศที่ได้จะมีความถูกต้องแม่นยำ เนื่องจากเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์ได้ดี โดยได้ผลค่าเฉลี่ยคะแนนการพิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 และค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.903 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าข้อสอบทุกข้อมีความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และแบบวัดที่มีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งเฉลยรวมทั้งฉบับควรมีค่ามากกว่า .70 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) เมื่อตรวจสอบคุณภาพรายข้อ ด้วยการวิเคราะห์อำนาจจำแนกตามทฤษฎีทดสอบแบบดั้งเดิม พบว่า มีข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40-0.76 จึงสรุปได้ว่า แบบวัดมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543)

กล่าวถึงอำนาจจำแนกที่ถือว่าจำแนกได้ดีจะต้องมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทางสังคม มีค่าเท่ากับ 0.903 แสดงว่า แบบวัดทักษะทางสังคมฉบับนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับธีรวิมล เอกะกุล (2552) กล่าวว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือจะต้องมีค่าคำนวณได้ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าจากหลักฐานดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเชื่อมั่นที่น่าเชื่อถือของแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. พบว่าข้อคำถามในองค์ประกอบของทักษะสังคม มีความเป็นเอกมิติ (Unidimension) ซึ่งสอดคล้องกับดุสิต ที่บุญมา, ไพศาล วรคำ และพงศ์ธร โพธิ์พลศักดิ์ (2556) ได้สร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะสังคมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ค่าความเที่ยงตรงของแบบวัดทักษะสังคม ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ครบทุกข้อและค่าความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดทักษะสังคม มีค่าความตรงเชิงโครงสร้างผ่านเกณฑ์ทุกข้อ จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีการตอบสนอง ข้อสอบ (IRT) แล้ว นำข้อมูลที่ได้มาหาคุณภาพของแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุภาค ซึ่งเป็นทฤษฎีที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถที่มีในตัวบุคคลกับผลการเลือกตอบข้อคำถาม โดยโมเดลการตอบสนองข้อสอบจะแสดงความสัมพันธ์ความน่าจะเป็นในการเลือกตอบข้อคำถามแต่ละข้อได้ตรงกับระดับความสามารถของผู้ตอบโดยแบบวัดทักษะทางสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบตรงให้คะแนนมากกว่า 2 ค่า ด้วยโมเดล Graded Response Model (GRM) พบว่า ค่าพารามิเตอร์ความชันรวม (α) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.58 ถึง 2.35 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ -2.50 ถึง +2.50 เมื่อพิจารณาค่าพารามิเตอร์ threshold ของแต่ละรายการคำตอบ (β_i) พบว่า พบว่า β_1 มีค่าอยู่ระหว่าง -3.85 ถึง -1.74 ส่วน β_2 มีค่าอยู่ระหว่าง -2.89 ถึง -0.95 และ β_3 มีค่าอยู่ระหว่าง -1.60 ถึง -0.14 โดยข้อคำถามทุกข้อมีค่า $\beta_1 < \beta_2 < \beta_3$ สามารถบอกได้ว่าผู้ที่มีคุณลักษณะ θ สูง มีโอกาสเลือกตอบรายการคำตอบระดับ 4 มากกว่า รายการคำตอบระดับ 1, 2 และ 3 ซึ่งผลที่ได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สรุปได้ว่านักเรียนที่มีทักษะทางสังคมสูงมีโอกาเลือกตอบรายการคำตอบระดับ 4 คะแนน มากกว่านักเรียนที่มีทักษะทางสังคมต่ำ และผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันสารสนเทศของแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุมิติด้วยโปรแกรม IRTPRO 4.1 Student พบว่า เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อแต่ละข้อให้ค่าฟังก์ชันสารสนเทศที่ต่างกันเมื่อระดับความสามารถของนักเรียนต่างกัน และค่าฟังก์ชันสารสนเทศข้อที่ 1-20 โดยส่วนใหญ่จะมีค่าสูงสุดในระดับความสามารถต่ำไปจนถึงปานกลาง ($\theta = -2.8$ ถึง -0.8) ในภาพรวมแบบวัดให้ค่าสารสนเทศสูงที่สุดเมื่อนักเรียนมีความสามารถระดับต่ำไปจนถึงปานกลาง แสดงว่าแบบวัดฉบับนี้เหมาะสำหรับการนำไปใช้กับนักเรียนที่มีทักษะทางสังคมในระดับต่ำไปจนถึงปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ที่ได้กล่าวว่า ค่าพารามิเตอร์โดยส่วนใหญ่จะมีผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถของนักเรียนอยู่ในช่วง -3 ถึง +3 หากระดับความสามารถมากกว่า +1.0 แสดงว่าค่าความสามารถค่อนข้างสูง และหากระดับความสามารถของนักเรียนน้อยกว่า -1.0 แสดงว่าค่าความสามารถค่อนข้างต่ำ และค่าสารสนเทศที่มีค่าสูงในช่วงใดก็จะมีคะแนนสูงในการประมาณค่าความสามารถของผู้ตอบในช่วงนั้น ๆ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า แบบวัดฉบับนี้มีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีทักษะทางสังคมในระดับต่ำไปจนถึงปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี ควรนำผลของแบบวัดที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อคัดกรองทักษะทางสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทาง

สังคมในนักเรียน

2. ควรนำผลที่ได้จากการวัดทักษะทางสังคม นำไปจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะต่างๆของทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จ

3. สามารถใช้แบบวัดทักษะทางสังคม ที่พัฒนาขึ้นร่วมกับการสังเกต การสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน จะได้มีข้อมูลที่เป็นสารสนเทศอย่างแท้จริง

4. การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตของประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส การนำแบบวัดทักษะทางสังคมที่พัฒนาขึ้นไปใช้อาจมีความคลาดเคลื่อนหากนำไปใช้กับนักเรียนที่เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งอาจมีผลที่แตกต่างกันไป จึงควรมีการนำไปทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ความมั่นใจได้ว่าจะทำให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนในเขตต่างพื้นที่มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นเกณฑ์ปกติระดับภาคหรือระดับประเทศ ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้สามารถแปลความหมายการใช้แบบวัดทักษะสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการจัดทำแบบวัดเป็น 2 ชุด เพื่อให้ได้แบบวัดมีข้อคำถามที่ชัดเจนและวัดได้ตรงตามคุณลักษณะมากยิ่งขึ้น

3. สามารถนำหลักการหรือขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดทักษะทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาทักษะในด้านอื่น ๆ ในทางจิตวิทยา เช่น แบบวัดทักษะการสื่อสาร แบบวัดทักษะอาชีพ แบบวัดทักษะการกำกับตนเอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ดุสิต ทีบุญมา, ไพศาล วรคำ และพงษ์ธร โพธิ์พลศักดิ์. การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, **มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 7, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2556): 137-146.

ธีระวุฒิ เอกะกุล. **การวิจัยปฏิบัติการ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์, 2552.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. **คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน, 2559.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 (2553). กรุงเทพฯ: สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2553.

เลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560.

จารุวรรณ เจนจบ. “ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อการรับรู้ สมรรถนะแห่งตนในการจัดการอารมณ์ และพฤติกรรมแสดงออกในวัยรุ่นตอนต้น,” **การพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์**. 8, 3 (กันยายน-เมษายน 2557): 15-17.

ชวลิต ศรีคำ. **การพัฒนาแบบวัดสมรรถภาพทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟ เคอร์มิสท์, 2552

เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. **พัฒนาการมนุษย์ (Human Development)**. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส จำกัด, 2549.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุจริยาสาส์น, 2543.

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. **แนวทางปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.

ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

สุภาพจิต, กรม. **คู่มือการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหาพัฒนา EQ” (สำหรับศูนย์ใจเพื่อนวัยรุ่น)**. พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี: กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.

Bandura, A. **Social foundations of thought and action: A social cognitive theory**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1986.

Erikson, E. H. **Insight and responsibility**. New York: Norton, 1964.